

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Cursus Biennalis Studii Canonici, Sive Succincta Et
Methodica Sacrorum Canonum Explanatio**

Engelhard, Johann Martin

Moguntiae, 1700

Titulus I. De Judiciis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63255](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63255)

onibus appareat, ad quem possessio cum fructibus pertineat. *tit. 17.* optima autem probatio est ipsius rei Confessio. *tit. 18.* Qui si diffiteatur, actoris erit negata probare *tit. 19.* Idque vel per testes. *tit. 20.* Etiam coactos. *tit. 21.* Vel per instrumenta. *tit. 22.* Vel per præsumptiones *tit. 23.* Vel per Juramentum *tit. 24.* His probationibus reus suas opponit Exceptiones. *tit. 25.* Quarum præcipua est, præscriptio *tit. 26.* audita actoris probatione, & exceptione rei, fertur à Judice sententia. *tit. 27.* Cujus executio per appellationem partis suspenditur *tit. 28.* Uti & per peregrinationem ad sedem apostolicam, quæ in quibusdam Casibus vim appellationis habet. *tit. 29.* Quæ sententia à priori Judice lata non semper retractatur, sed sæpius confirmatur *tit. 30.*

TITULUS I.

De Judiciis.

QUÆRES I. Quid sit judicium & quotuplex? Respond. Judicium à Jure dicendo dictum, est *legitima rei inter actorem & reum.* *Controversa coram Iudice tractatio & definitio l. 14. Cod. de judic.* Dividitur. 1. in Ecclesiasticum & Civile; illud est, in quo causæ spirituales seu spiritualibus annexæ discutiuntur, quando vel uterque vel reus saltem Clericus est, quia actor sequitur forum rei. *Cap. si Clericus. & cap. cum sit generale de for. compet.* Sæculare est in quo negotia merè sæcularia coram iudice laico tractantur, & vel uterque litigans vel reus saltem

tem laicus est, & Jurisdictioni laicali subditus. *Secundo*, in *petitorium* & *possessorium*, in illo de proprietate vel dominio rei litigatur, in hoc autem sola ejus possessio controversatur. *Tertio* in *Civile* & *Criminale*; illud proprii & privati commodi causa instituitur, dum actor id solum persequitur, quod sibi debetur; hoc verò publicæ utilitatis causâ, ad castigandum rei delictum vel poenâ corporali, vel pecuniariâ, sed fisco applicandâ, intentatur; quod si verò ex crimine civiliter & criminaliter id est, ad privatam & publicam utilitatem simul agitur, judicium mixtum vocatur. *Quarto*, & principaliter dividitur in *ordinarium* & *extraordinarium*. *Ordinarium* Judicium est, in quo ordo seu forma solemnitas à legibus præscripta observatur; *extraordinarium* in quo summarie & de plano sine figurâ & strepitu judiciali solâ rei veritate inspectâ proceditur.

QUÆRES 2. Quænam ad Judicium requirantur? Resp. Ad Judicium requiruntur quatuor. 1. Personæ. 2. Res controversa. 3. Forma debita. 4. Sententia & ejus executio; personarum aliæ sunt principales, scil. iudex, actor & reus, sine quibus impossibile est judicium subsistere; aliæ accessoriæ ut assessores, advocati, procuratores, tabelliones sive secretarii, item apparitores sive pedelli, quorum relationibus fides in judiciis adhibetur. Res sive causæ quæcunque, sacræ, profanæ, criminales, Civiles in Judicium deduci possunt, modò controversi queant. Forma Judicii consistit in ordine judiciario, & formalitatibus à jure præscriptis, quas successive toto hoc libro explicabimus, & in
tribus

tribus partibus essentialibus consistunt; Prima est litis Contestatio, secunda, probatio, tertia, sententia.

QUÆRES 3. Quotuplex sit iudicii effectus? Resp. Effectus Iudicii est quadruplex. 1. perpetuat actionem certo tantum tempore competentem; *l. un. Cod. ex delict. defunctorum*. sic actio Injuriarum, quæ temporalis est, & intra annum institui debet, Iudicio inchoato fit perpetua. 2. interrumpit præscriptionem, *l. ult. Cod. de præscript. 30. vel 40. ann.* 3. Imponit utrique litiganti obligationem, iudici se sistendi & finem litis expectandi, *l. 3. ff. de peculio*. 4. novationem actionis inducit, ita ut res, quæ antecederet ex Contractu debebatur, nunc debeatur, quia ita iudicatum est, *l. aliam. ff. de novat.*

TITULUS II.

De

Foro Competente.

QUÆRES 1. Quid sit forum? Respond. Forum est locus exercendarum litium, in quo quis conveniri potest. Reus enim miles citatus impune non comparet, si citatus fuerit ad iudicem non suum, hinc actor ante omnia forum competens rei inquirere, & ibi actionem suam proponere debet. *cap. forus de verb. signif.* forum autem competens hoc loco vocatur tribunal, cuius Jurisdictioni subiectus est reus, non tantum quoad personam, sed etiam quoad causam, fieri enim potest, ut persona rei sit subdita iudici, causa tamen ab ejus

N

foro